

Väljaandja:	Vabariigi Valitsus
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	01.04.2010
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.12.2020
Avaldamismärge:	

Muraka looduskaitseala kaitse-eeskiri

Vastu võetud 09.05.2007 nr 135

[RT I 2007, 36, 245](#)

jõustumine 18.05.2007

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.01.2009	RT I 2009, 7, 48	01.02.2009
19.03.2010	RT I 2010, 13, 70	01.04.2010

Määrus kehtestatakse «Looduskaitseaduse» § 10 lõike 1 alusel.

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Muraka looduskaitseala kaitse-eesmärk

(1) Muraka looduskaitseala² (edaspidi *kaitseala*) kaitse-eesmärk on:

1) kaitsta, säilitada, uurida ning tutvustada Eesti ühte suuremat loodusmaastikukompleksi – Muraka soostikku ja põliseid loodusmetsi, kaitsealuseid liike ja nende elupaiku;

2) kaitsta liike, mida nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta nimetab I lisas. Nendest liikidest kaks kuuluvad I kaitsekategooria liikide hulka, kassikakk (*Bubo bubo*), laanerähn (*Picoides tridactylus*), metsis (*Tetrao urogallus*), sarvikpütt (*Podiceps auritus*) ja valgeselg-kirjurähn (*Dendrocopos leucotos*) kuuluvad II kaitsekategooria liikide hulka ning herilaseviu (*Pernis apivorus*), händkakk (*Strix uralensis*), laanepüü (*Bonasa bonasia*), mudatilder (*Tringa glareola*), musträhn (*Dryocopus martius*), punaselg-õgija (*Lanius collurio*), rüüt (*Phuvalis apricaria*), roo-loorkull (*Circusaeruginosus*), sookurg (*Grus grus*), soo-loorkull (*Circus pygargus*), teder (*Tetrao tetrix*), väike-kärbsenäpp (*Ficedula parva*), välja-loorkull (*Circus cyaneus*), värbkakk (*Glaucidium passerinum*) ja öösorr (*Caprimulgus europaeus*) on III kaitsekategooria liigid;

3) kaitsta elupaigatüüpe, mida nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta nimetab I lisas. Need elupaigatüübid on: vähe- kuni kesktoitelised kalgiveelised järved (3140)³, jõed ja ojad (3260), lamminiidud (6450), rabad (7110*), rikutud, kuid taastumisvõimelised rabad (7120), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (9010*), vanad laialehised metsad (9020*), rohunditerikkad kuusikud (9050), soostuvad ja soo-lehtmetsad (9080*), siirdesoo- ja rabametsad (91D0*) ning lammi-lodumetsad (91E0*);

4) kaitsta nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ II lisas nimetatud liike – harilikku lendoravat (*Pteromys volans*), kes kuulub ühtlasi I kaitsekategooria liikide hulka, ning männisinelat ehk ebasüsikut (*Boros schneideri*), väike-punalamesklast (*Cucujus cinnaberinus*), juus-kiilsirbikut (*Dichelyma capillaceum*), kaunist kuldkinga (*Cypripedium calceolus*) ja soohiilakat (*Liparis loeselii*), mis on ühtlasi II kaitsekategooria liigid.

(2) «Rahvusvahelise tähtsusega märgalade, eriti veelindude elupaikade konventsiooni» artikli 2 lõike 1 kohaselt on kaitseala rahvusvahelise tähtsusega märgala (Ramsari ala).

(3) Kaitseala maa- ja veela jaguneb vastavalt kaitsekorra eripärale ja majandustegevuse piiramise astmele kaheksateistkümneks sihtkaitsevööndiks ja kuueks piiranguvööndiks.

(4) Kaitsealal tuleb arvestada «Looduskaitseaduses» sätestatud piiranguid käesolevas määruses sätestatud erisustega.

§ 2. Kaitseala asukoht

(1) Kaitseala asub Ida-Viru maakonnas Iisaku vallas Alliku, Sälliku ja Taga-Roostoja külas, Maidla vallas Tarumaa ja Virunurme külas, Mäetaguse vallas Arvila ja Metsküla külas ning Tudulinna vallas Kellassaare, Oonurme ja Roostoja külas.

(2) Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on esitatud kaardil määruse lisas⁴.

§ 3. Kaitseala valitseja

Kaitseala valitseja on Keskkonnaamet.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

2. peatükk KAITSEKORRA ÜLDPÕHIMÕTTED

§ 4. Lubatud tegevus

(1) Inimestel on lubatud viibida ning korjata marju ja seeni kogu kaitsealal, välja arvatud käesoleva määrusega sätestatud juhtudel sihtkaitsevööndis.

(2) Telkimine ja lõkke tegemine kaitsealal on lubatud õuemaal ning paikades, mis on kaitseala valitseja poolt selleks ette valmistatud ja tähistatud.

(3) Kaitseala teedel on lubatud sõidukiga sõitmine ning vetel mootorita ujuvvahendiga sõitmine. Maastikusõidukiga sõitmine on lubatud kaitseala valitseja nõusolekul. Sõidukiga sõitmine väljaspool teid, maastikusõidukiga sõitmine kaitseala valitseja nõusolekuta ning mootoriga ujuvvahendiga sõitmine on lubatud järelevalve- ja päästetöödel, valitsemisega seotud töödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ning kaitse-eeskirjaga lubatud metsamajandustöödel, põllumajandustöödel ja liinirajatiste hooldustöödel.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

§ 5. Keelatud tegevus

Kaitseala valitseja nõusolekuta on kaitsealal keelatud:

- 1) muuta katastriüksuse kõlvikute piire ja sihtotstarvet;
- 2) koostada maakorralduskava ja teostada maakorraldustoiminguid;
- 3) väljastada metsamajandamiskava;
- 4) kehtestada detailplaneeringut ja üldplaneeringut;
- 5) anda nõusolekut väikeehitise, sealhulgas lautri või paadisilla ehitamiseks;
- 6) anda projekteerimistingimusi;
- 7) anda ehitusluba;
- 8) rajada uut veekogu, mille pindala on suurem kui viis ruutmeetrit, kui selleks ei ole vaja anda vee-erikasutusluba, ehituslub, või nõusolekut väikeehitise ehitamiseks.

§ 6. Tegevuse kooskõlastamine

(1) Kaitseala valitseja ei kooskõlasta tegevust, mis kaitse-eeskirja kohaselt vajab kaitseala valitseja nõusolekut, kui see võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

(2) Kui tegevust ei ole kaitseala valitsejaga kooskõlastatud või tegevuses ei ole arvestatud kaitseala valitseja kirjalikult seatud tingimusi, mille täitmisel tegevus ei kahjusta kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit, ei teki isikul, kelle huvides nimetatud tegevus on, vastavalt «Haldusmenefluse seadusele» õiguspärast ootust sellise tegevuse õiguspärasuse osas.

(3) Keskkonnaministeeriumil või Keskkonnaametil kui keskkonnamõju hindamise järelevalvajal on õigus määrata kaitseala kaitseks keskkonnanõudeid, kui kavandatav tegevus võib kahjustada kaitseala kaitse-eesmärgi saavutamist või seisundit.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

3. peatükk SIHTKAITSEVÖÖND

§ 7. Sihtkaitsevööndi määratlus

(1) Kaitseala sihtkaitsevöönd on kaitseala osa seal väljakujunenud või kujundatavate looduslike ja poollooduslike koosluste säilitamiseks.

(2) Kaitsealal on kaheksateist sihtkaitsevööndit:

- 1) Arvila sihtkaitsevöönd;
- 2) Heinassaare sihtkaitsevöönd;
- 3) Kõrveotsa sihtkaitsevöönd;
- 4) Leterma sihtkaitsevöönd;
- 5) Lipu soo sihtkaitsevöönd;
- 6) Matkasoo sihtkaitsevöönd;
- 7) Metsküla sihtkaitsevöönd;
- 8) Muraka raba sihtkaitsevöönd;
- 9) Palkmetsa sihtkaitsevöönd;
- 10) Pasti sihtkaitsevöönd;
- 11) Ratvajärvesoo sihtkaitsevöönd;
- 12) Ratva raba sihtkaitsevöönd;
- 13) Roostoja sihtkaitsevöönd;
- 14) Rüütli sihtkaitsevöönd;
- 15) Saarevälja sihtkaitsevöönd;
- 16) Suuressaare sihtkaitsevöönd;
- 17) Treieri sihtkaitsevöönd;
- 18) Varessaare sihtkaitsevöönd.

§ 8. Sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk

(1) Heinassaare, Kõrveotsa, Lipu soo, Muraka raba, Pasti, Ratva raba, Rüütli ja Treieri sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on ökosüsteemi arengu tagamine üksnes loodusliku protsessina.

(2) Matkasoo ja Saarevälja sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on koosluste looduslikkuse taastamine.

(3) Arvila, Leterma, Metsküla, Palkmetsa, Ratvajärvesoo, Roostoja, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndite kaitse-eesmärk on koosluse tüüpide säilitamine ja taastamine, neile omase liigi ja vanuse struktuuri hoidmine, looduse mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine ning kaitsealuste liikide elupaikade kaitse.

§ 9. Lubatud tegevus

(1) Sihtkaitsevööndis on lubatud:

- 1) Arvila, Kõrveotsa, Leterma, Metsküla, Palkmetsa, Pasti, Ratvajärvesoo, Roostoja, Rüütli, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites jahipidamine 1. septembrist 31. jaanuarini;
- 2) Ratva raba sihtkaitsevööndis Ratva järvel kalapüük käsi-, lend- ja põhjaõngega ning spinninguga;
- 3) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine paikades, mis on selleks ette valmistatud ja tähistatud. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine ning rahvaürituste korraldamine selleks ettevalmistamata ja tähistamata kohtades on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.
[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on sihtkaitsevööndis lubatud:

- 1) tootmisotstarbeta ehitiste püstitamine kaitseala jaoks;
- 2) Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites tootmisotstarbeta ehitise püstitamine kaitseala tarbeks ja tehnovõrgu rajatiste rajamine kaitsealal paikneva kinnistu või kaitseala tarbeks;
- 3) olemasolevate ehitiste, sealhulgas tee ja tehnovõrgu rajatise hooldustööd;
- 4) hooldustööd I kaitsekategooria liikide elutingimuste säilitamiseks;
- 5) Arvila, Leterma, Metsküla, Palkmetsa, Ratvajärvesoo, Roostoja, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites hooldustööd kaitsealuste loomaliikide elutingimuste säilitamiseks;
- 6) Arvila, Matkasoo, Ratvajärvesoo, Saarevälja ja Suuressaare sihtkaitsevööndites tööd loodusliku veerežiimi taastamiseks;
- 7) Palkmetsa, Ratvajärvesoo, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites olemasolevate kraavide hooldustööd 1. augustist 31. jaanuarini ning Lipu soo sihtkaitsevööndis Ojamaa jõe hooldustööd;
- 8) metsakoosluse kujundamine vastavalt kaitse-eesmärgile Leterma, Matkasoo, Palkmetsa, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites 1. augustist 31. jaanuarini ning Ratvajärvesoo ja Saarevälja sihtkaitsevööndites 1. augustist 29. veebruarini, kusjuures kaitseala valitsejal on õigus esitada nõudeid raieliigi, -aja ja -tehnoloogia, metsamaterjali kokku- ja väljaveo ning puistu koosseisu ja täiuse osas;
- 9) Leterma, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndites tegevused poollooduslike koosluste ilme ja liigikoosseisu tagamiseks.

§ 10. Keelatud tegevus

Sihtkaitsevööndis on keelatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) loodusvarade kasutamine;

3) Arvila, Lipu soo, Matkasoo, Metsküla ja Palkmetsa sihtkaitsevööndites inimeste viibimine 1. veebruarist 15. juulini, välja arvatud järelevalve- ja päästetöödel, kaitseala valitseja nõusolekul teostatavas teadustegevuses ja valitsemisega seotud töödel.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

§ 11. Vajalik tegevus

Leterma, Suuressaare ja Varessaare sihtkaitsevööndite poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik loomade karjatamine või rohu niitmine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

4. peatükk PIIRANGUVÖÖND

§ 12. Piiranguvööndi määratlus

(1) Piiranguvöönd on kaitseala osa, mis ei kuulu sihtkaitsevööndisse.

(2) Kaitsealal on kuus piiranguvööndit:

- 1) Arvila piiranguvöönd;
- 2) Härjaoja piiranguvöönd;
- 3) Leterma piiranguvöönd;
- 4) Rajasoo piiranguvöönd;
- 5) Ruutu piiranguvöönd;
- 6) Taga-Roostoja piiranguvöönd.

§ 13. Piiranguvööndi kaitse-eesmärk

Piiranguvööndi kaitse-eesmärk on elustiku mitmekesisuse ja maastikuilme säilitamine.

§ 14. Lubatud tegevus

(1) Piiranguvööndis on lubatud:

- 1) majandustegevus;
- 2) jahipidamine 1. septembrist 31. jaanuarini;
- 3) kalapüük;
- 4) väetiste kasutamine;
- 5) kuni 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata ja kaitseala valitseja poolt tähistamata kohas. Rohkem kui 50 osalejaga rahvaürituse korraldamine selleks ettevalmistamata kohas on lubatud üksnes kaitseala valitseja nõusolekul.

[RT I 2009, 7, 48- jõust. 01.02.2009]

(2) Kaitseala valitseja nõusolekul on piiranguvööndis lubatud:

- 1) veekogude veetaseme ja kaldajoone muutmine;
- 2) Härjaoja ja Leterma piiranguvööndites uute ehitiste püstitamine.

§ 15. Keelatud tegevus

Piiranguvööndis on keelatud:

- 1) uue maaparandussüsteemi rajamine, välja arvatud Leterma piiranguvööndis üksikkraavide rajamine elamumaale kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 2) maavarade kaevandamine, välja arvatud «Maapõueseaduse» § 59 lõike 2 alusel alusel Härjaoja ja Leterma piiranguvööndites liiva, kruusa, savi ja kaevise (välja arvatud orgaaniliste setendite) võtmine isikliku majapidamise tarbeks kaitseala valitsejaga kooskõlastatud kohtades;
- 3) puhtpuistute kujundamine ja energiapuistute rajamine;
- 4) uuendusraie, välja arvatud turberaie perioodiga vähemalt 40 aastat, kusjuures tuleb säilitada liikide ja vanuse mitmekesisus. Metsa kokku- ja väljavedu on sinika, karusambla-mustika, karusambla, naadi, sõnajala, angervaksa, tarna-angervaksa, osja, tarna, lodu, kõdusoo, madal soo, siirdesoo ja raba kasvukohatüüpides keelatud küljumata pinnase puhul. Kui pinnas seda võimaldab, võib kaitseala valitseja lubada puidu kokku- ja väljavedu kuiva ilmaga;
- 5) biotsiidi ja taimekaitsevahendi kasutamine, välja arvatud Leterma piiranguvööndis õuema ja haritava maa piires.

§ 16. Vajalik tegevus

Härjaoja ja Leterma piiranguvööndite poollooduslike koosluste esinemisaladel on nende ilme ja liigikoosseisu tagamiseks vajalik loomade karjatamine või rohu niitmine ning puu- ja põõsarinde harvendamine.

5. peatükk

RAKENDUSSÄTE

§ 17. [käesolevast tekstist välja jäetud].

¹ Nõukogu direktiiv 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT L 206, 22.07.1992, lk 7–50; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 305, 8.11.1997, lk 42–65; L 236, 23.09.2003, lk 667–702; L 284, 31.10.2003, lk 1–53) ja nõukogu direktiiv 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT L 103, 25.04.1979, lk 1–18; L 291, 19.11.1979, lk 111; L 319, 7.11.1981, lk 3–15; L 233, 30.08.1985, lk 33–41; L 302, 15.11.1985, lk 218; L 100, 16.04.1986, lk 22–25; L 115, 8.05.1991, lk 41–55; L 164, 30.06.1994, lk 9–14; C 241, 29.08.1994, lk 175; L 223, 13.08.1997, lk 9–17; L 236, 23.09.2003, lk 667–702).

² Kaitseala on moodustatud Vabariigi Valitsuse 11. mai 1938. a otsusega «Maa-alade looduskaitse alla võtmise kohta» moodustatud Ratva rabareservaadi ning Vabariigi Valitsuse 25. veebruari 1997. a määrusega nr 43 «Muraka looduskaitseala kaitse-eeskirja ja välispiiri kirjelduse kinnitamine» moodustatud Muraka looduskaitseala baasil.

Tulenevalt Vabariigi Valitsuse 5. augusti 2004. a korralduse nr 615-k «Euroopa Komisjonile esitatav Natura 2000 võrgustiku alade nimekiri» lisa 1 punkti 1 alapunktist 33 hõlmab kaitseala Muraka linnuala ja punkti 2 alapunktist 213 Muraka loodusala, kus tegevuse kavandamisel tuleb hinnata selle mõju loodus- ja linnuala kaitse-eesmärkidele, arvestades Natura 2000 võrgustiku alade suhtes kehtivaid erisusi.

³ Sulgudes on siin ja edaspidi kaitstava elupaigatüübi koodinumber vastavalt nõukogu direktiivi 92/43/EMÜ I lisale. Tärniga (*) on tähistatud esmatähtsad elupaigatüübid.

⁴ Kaitseala välispiir ja vööndite piirid on märgitud määruse lisas esitatud kaardil Eesti põhikaardi (mõõtkava 1:10 000) alusel, kasutades maakatastri andmeid seisuga november 2005. a.

Ala kaardiga saab tutvuda Keskkonnaametis, Keskkonnaministeeriumis, keskkonnaregistris ning maainfosüsteemis (www.maaamet.ee).

[RT I 2010, 13, 70- jõust. 01.04.2010]

[Muraka looduskaitseala kaart](#)